

فصل پنجم

کشور زیبای من

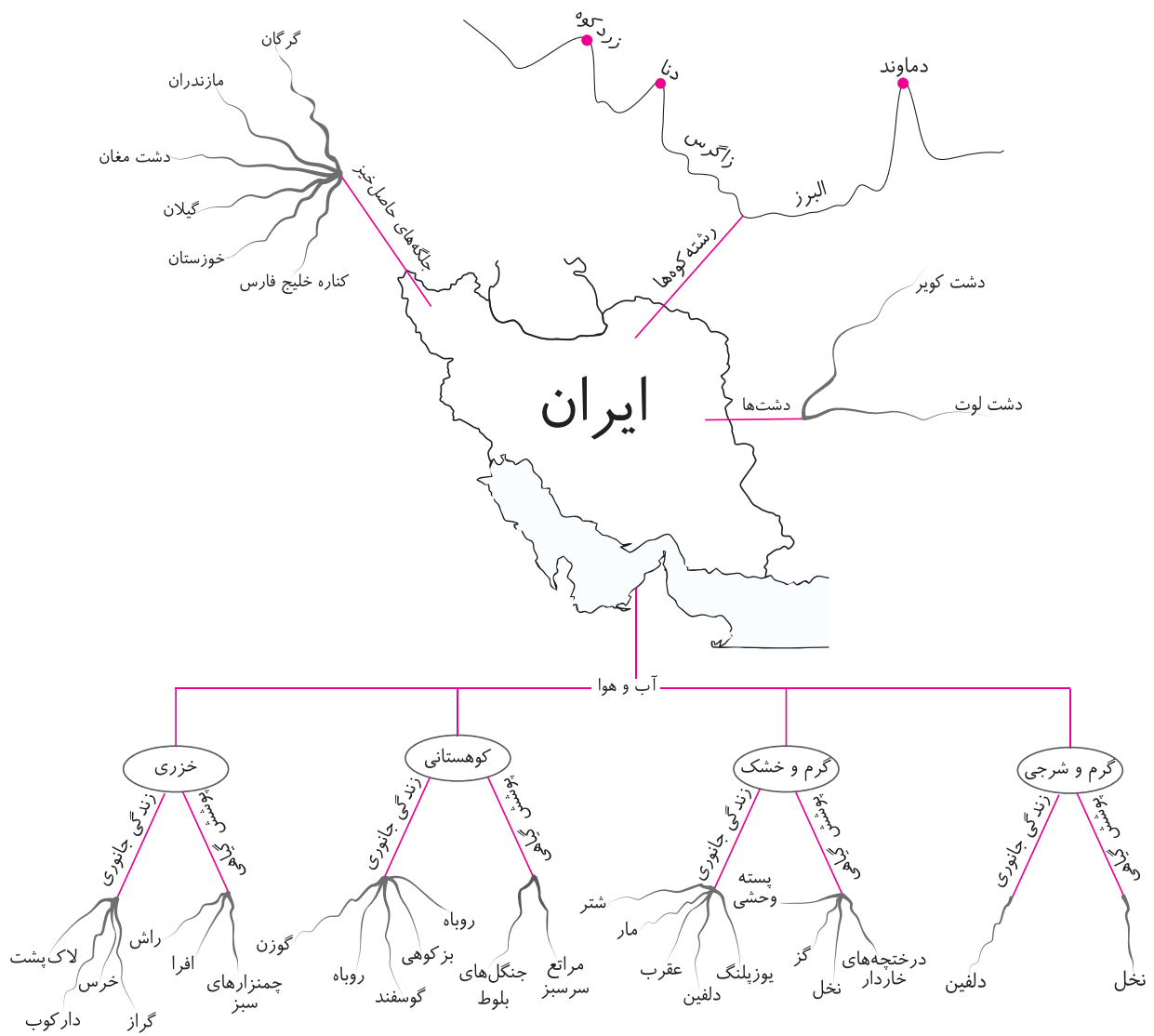
کلبه‌ی آموزشی

- وقتی از بالا به زمین نگاه می‌کنیم، بعضی از قسمت‌های آن بلند و بعضی از قسمت‌ها کم‌ارتفاع و پست هستند. به پستی و بلندی‌های زمین ناهمواری می‌گویند.
زمین‌های پایین کوه را کوهپایه می‌نامند.
- کشور ما سرزمینی زیباست با کوه‌های بلند، به کوه‌هایی که مانند زنجیر به یک‌دیگر متصل هستند، «رشته‌کوه» می‌گویند.
- کشور ایران دارای دو رشته‌کوه البرز و زاگرس است که هر کدام قلّه‌های زیادی دارند. بالاترین جای کوه قلّه است.
- دماوند، قلّه‌ی بلند رشته‌کوه البرز است و دنا و زردکوه هم قلّه‌های رشته‌کوه زاگرس هستند.
- کشور ما دشت‌های بزرگی دارد. به زمین‌های صاف و هموار دشت می‌گویند.
بعضی از دشت‌ها خاک شور دارند و برای کشاورزی مناسب نیستند، مانند دشت کویر و دشت لوت و بعضی دارای خاک حاصل‌خیز است و کشاورزی در آن جا رونق دارد و روستاها و شهرهای زیادی در کنار آن به وجود آمده است.
- زمانی که برف کوه‌ها آب می‌شود از جوی‌های باریکی به نام جویبار روان می‌شود، جویبارها به هم می‌پیوندند و رودها را تشکیل می‌دهند. رودها با خود سنگ و خاک و مواد گیاهی و جانوری را همراه می‌آورند که به آن‌ها «آبرفت» می‌گویند.
- آبرفت‌ها زمانی که به کنار دریا می‌رسند ته‌نشین می‌شوند. از انباشته شدن آبرفت‌ها پس از هزاران سال زمین‌ها حاصل‌خیز به نام «جلگه» به وجود می‌آید.
- عزیزم، به نقشه‌ی مفهومی صفحه‌ی بعد دقت کن.
نقشه‌ی مفهومی یک روش ساده برای به خاطر سپردن اطلاعات است. با رسم نقشه‌ی مفهومی (ذهنی) می‌توانیم مطالب را دسته‌بندی کنیم تا به راحتی قابل فهم باشد.

«نقشه‌ی مفهومی»

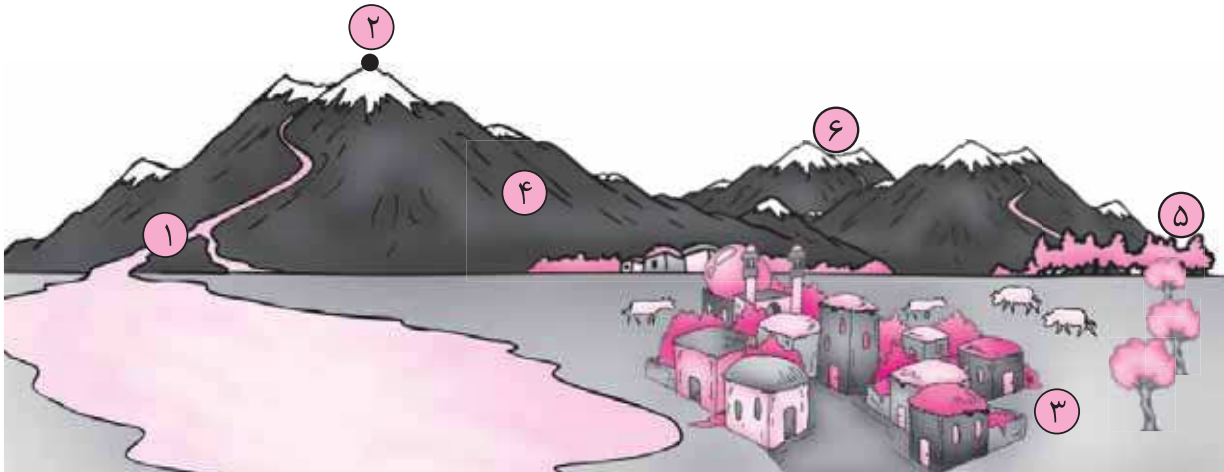
با فعالیت یاد می‌گیریم

۱ در شکل زیر مکان‌ها را بنویس.

رشته کوه - قله

زمین پست - کوهپایه

جنگل - آبرفت

۲ جدول زیر را با گذاشتن علامت ✓ کامل کن.

آبرفت	کوهپایه	رشته کوه	رود	دشت	قله	ویژگی
						زمین‌های پای کوه
						از پیوست جویبارها به یک‌دیگر به وجود می‌آید.
						به شن و ماسه و گل‌ولایی که رودها به همراه خود می‌برند، می‌گویند.
						کوه‌هایی که مانند زنجیر به یک‌دیگر متصل هستند.
						زمین‌های صاف و هموار

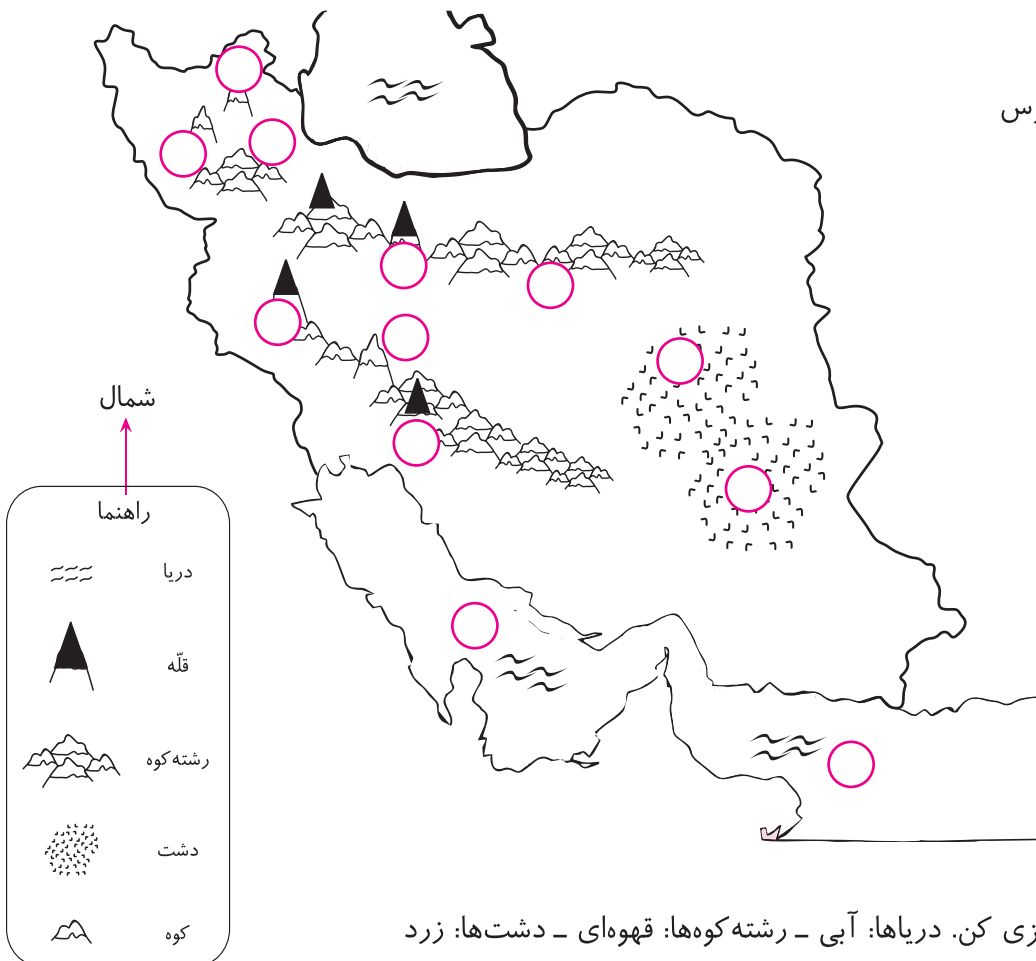
۳ جای خالی را با کلمات مناسب پر کن.

دنا - دماوند - دریای خزر - البرز - زاگرس - دریای عمان

- الف. یکی از قله‌های بلند زاگرس است.
 ب. دریای در شمال ایران است.
 پ. رشته کوه بسیار بلند در شمال ایران قرار دارد.
 ت. بلندترین قله رشته کوه البرز است.
 ث. دریای جنوب ایران نام دارد.
 ج. رشته کوه در مغرب و جنوب غربی ایران قرار دارد.

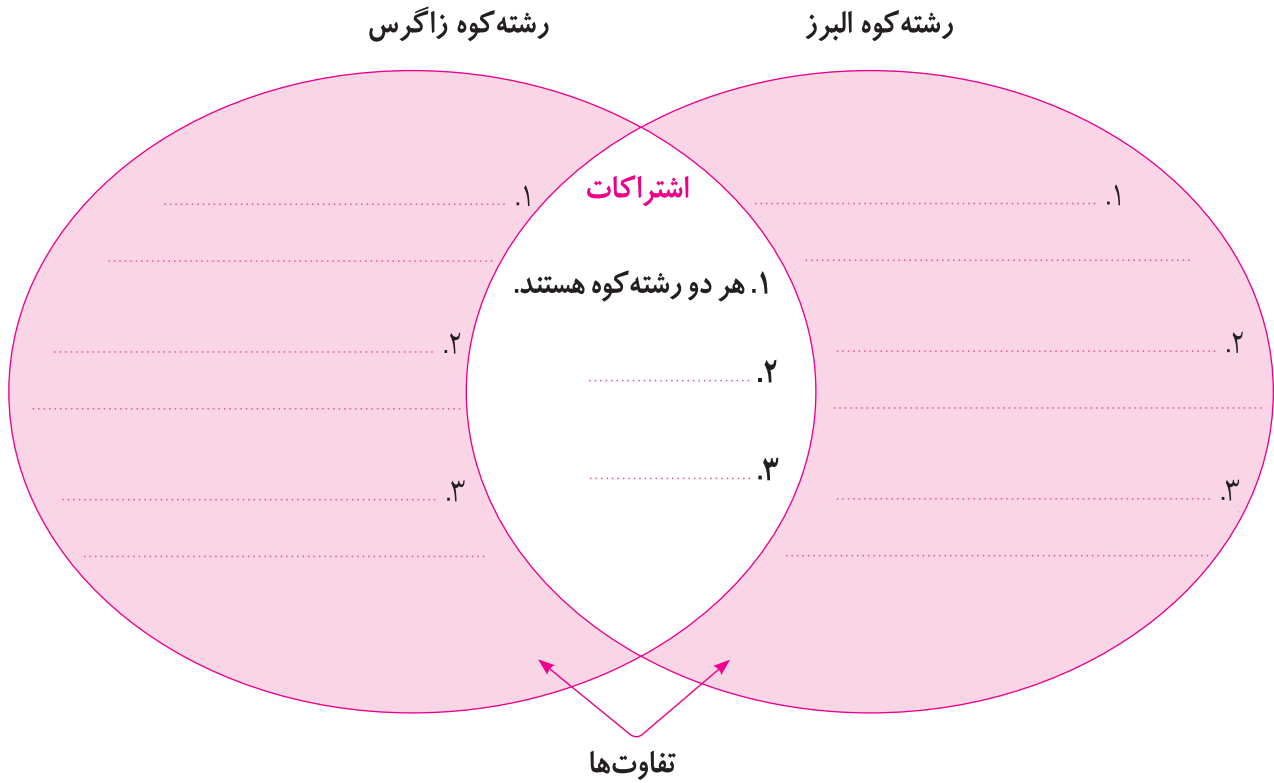
۴ موارد نوشته شده روی نقشه را در جای خود بنویس.

۱. رشته کوه البرز
۲. دریای خزر
۳. قله دماوند
۴. رشته کوه زاگرس
۵. کوه سهند
۶. کوه سبلان
۷. قله دنا
۸. قله زردکوه
۹. دریای عمان
۱۰. دشت کویر
۱۱. دشت لوت
۱۲. خلیج فارس
۱۳. دشت مغان

نقشه را رنگ آمیزی کن. دریاها: آبی - رشته کوه‌ها: قهوه‌ای - دشت‌ها: زرد

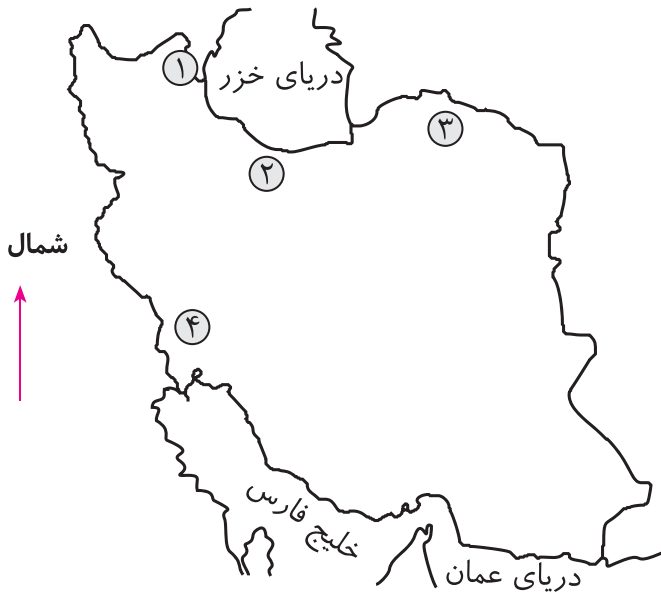
۵ نمودار را کامل کن.

۶ هر جمله از ستون (۱) را به کلمه یا عبارت مربوط به آن در ستون (۲) وصل کن.

<p>۲</p> <p>دشت ☐</p> <p>جویبار ☐</p> <p>آبرفت ☐</p> <p>رود ☐</p> <p>جلگه ☐</p>	<p>۱</p> <p>به سنگ و شن و ماسه و گل ولای همراه رودها می گویند.</p> <p>وقتی آبرفتها ته نشین می شوند، پس از سالهای زیاد به وجود می آید.</p> <p>از به هم پیوستن جویبار به وجود می آید.</p> <p>به زمینهای صاف و هموار می گویند.</p> <p>از آب شدن برف کوهها به وجود می آید.</p>
--	--

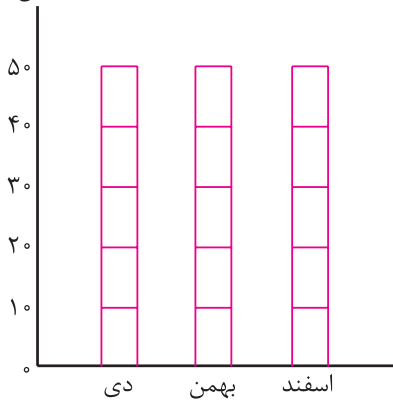
۷. جلگه‌های روی نقشه را معرفی کن.

- ۱.
- ۲.
- ۳.
- ۴.

۸. نمودار را کامل کن.

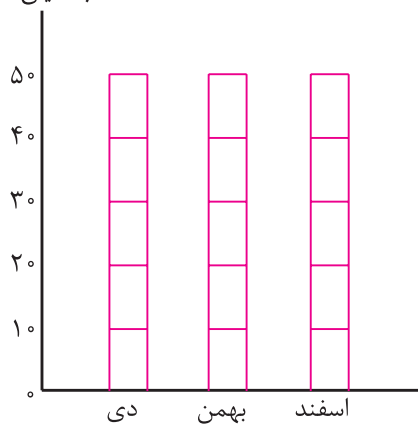
میزان بارش باران
به میلی‌متر

شهر تبریز

اسفند	بهمن	دی	ماه‌های زمستان
۴۰ میلی‌متر	۳۰ میلی‌متر	۲۰ میلی‌متر	میزان بارش باران

میزان بارش باران
به میلی‌متر

شهر بم

اسفند	بهمن	دی	ماه‌های زمستان
۱۱ میلی‌متر	۷ میلی‌متر	۴ میلی‌متر	میزان بارش باران

در کدام شهر هوا گرم‌تر است و باران و برف کم می‌بارد؟

.....